

УДК 330.322:334.7(477.7)

Т. О. Кобєлева,

д. е. н., професор, професор кафедри економіки бізнесу і міжнародних економічних відносин,
Національний технічний університет "ХПІ"ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-6618-0380>

П. Г. Перєрва,

д. е. н., професор, професор кафедри економіки бізнесу і міжнародних економічних відносин,
Національний технічний університет "ХПІ"ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-6256-9329>

DOI: 10.32702/2306-6814.2026.6.9

ІНВЕСТИЦІЙНА ПРИВАБЛИВІСТЬ ПІДПРИЄМСТВ ПІВДНЯ УКРАЇНИ: СТРАТЕГІЧНІ ОРІЄНТИРИ ДЛЯ МЕНЕДЖМЕНТУ

Т. Kobielieva,

Doctor of Economic Sciences, Professor, Professor of the Department of Business Economics and International Economic
Relations, National Technical University "KhPI"

P. Pererva,

Doctor of Economic Sciences, Professor, Professor of the Department of Business Economics and International Economic
Relations, National Technical University "KhPI"

INVESTMENT ATTRACTIVENESS OF ENTERPRISES IN SOUTHERN UKRAINE: STRATEGIC GUIDELINES FOR MANAGEMENT

У статті досліджено трансформацію інвестиційної привабливості підприємств Півдня України в умовах воєнного стану та посткризового відновлення. Актуальність теми зумовлена необхідністю перегляду традиційних управлінських підходів через високі безпекові та логістичні ризики регіону. Метою роботи є обґрунтування стратегічних орієнтирів менеджменту для залучення капіталу в умовах невизначеності. Використано методи системного аналізу, стратегічного планування та матричного моделювання. Сформовано восьмифакторну матрицю детермінант інвестиційного профілю, що інтегрує безпекові, енергетичні та ESG-чинники. Наукова новизна полягає у розробці концепції "інвестиційного імунітету" та ідентифікації трьох ключових стратегічних орієнтирів: глибокої локалізації переробки сировини, комплексної ESG-трансформації та розбудови автономних енергосистем на основі відновлюваних джерел. Запропонована модель дозволяє підприємствам зміцнити операційну стійкість та підвищити рівень довіри міжнародних інституційних інвесторів.

The article provides a comprehensive study of the mechanisms for forming and enhancing the investment attractiveness of enterprises in the Southern region of Ukraine, specifically focusing on Odesa, Mykolaiv, and Kherson regions, amidst unprecedented geopolitical challenges and the imperatives of post-war recovery. The urgency of the study is driven by the profound deformation of the region's traditional investment profiles, which were previously based on the advantages of maritime logistics and agricultural exports. In the 2024–2026 period, enterprise management faced

a critical need to develop new strategic guidelines capable of neutralizing high security risks and securing the trust of international institutional investors. The core problem addressed is the absence of adapted management models that integrate military logistics factors, energy autonomy, and global ESG standards into a unified business capitalization strategy. The study employs a systems approach to analyze the structure of the investment potential of economic entities, utilizing strategic analysis methods such as SWOT and PESTEL to identify regional determinants of influence, alongside a matrix modeling method to construct a hierarchy of investment attractiveness factors. The theoretical framework is composed of risk management concepts, sustainable development theories, and the theory of innovative value chains. The primary result of the research is the substantiation of the concept of investment immunity, defined as the business system's ability to maintain attractiveness for capital through mechanisms of internal transformation and adaptation to extreme external shocks. The author has developed and detailed an expanded eight-factor matrix of investment profile determinants, encompassing security, logistics, technological, energy, human capital, environmental, legal, and marketing factor groups, defining the economic essence and key performance indicators for each.

The article identifies and provides an in-depth analysis of three main strategic guidelines for management, including the deep localization of processing to transition from raw material exports to high-value-added products, the implementation of ESG transformation as a mandatory condition for accessing international recovery funds, and the development of energy independence through autonomous systems based on renewable energy sources. The scientific novelty lies in the refinement of the methodological approach to assessing investment attractiveness through the introduction of logistics autonomy and security resilience indicators. It is proved that strategic management must transform from a reactive survival model to a proactive capital creation model where business transparency serves as the primary guarantee for the investor.

Ключові слова: інвестиційна привабливість, управління інвестиціями, стратегічне управління, інвестиції, розвиток, підприємства, менеджмент, післявоєнне відновлення.

Key words: investment attractiveness; investment management; strategic management; investments; development; enterprises; management; post-war recovery.

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ У ЗАГАЛЬНОМУ ВИГЛЯДІ ТА ЇЇ ЗВ'ЯЗОК ІЗ ВАЖЛИВИМИ НАУКОВИМИ ЧИ ПРАКТИЧНИМИ ЗАВДАННЯМИ

В умовах глобальної нестабільності та трансформаційних змін в економіці України питання інвестиційної привабливості суб'єктів господарювання набуває критичного значення. Особливої уваги потребує Південний регіон України — стратегічно важливий вузол, що поєднує потужний аграрний сектор, логістично-транспортні артерії та рекреаційний потенціал. Проте, через повномасштабну військову агресію, руйнування логістичних ланцюгів та безпосередню близькість до зони бойових дій, підприємства Півдня зіткнулися з безпрецедентними комерційними ризиками, що суттєво деформували їхній інвестиційний профіль.

Традиційні підходи до оцінки інвестиційної привабливості, що базуються виключно на фінансових показниках, сьогодні є недостатніми. Менеджмент підприємств потребує нових стратегічних орієнтирів, які б враховували безпекові чинники, інституційну стійкість та здатність до адаптації в умовах невизначеності. Акту-

альність дослідження зумовлена необхідністю розробки дієвих стратегій відновлення та розвитку, які дозволять підприємствам Півдня не лише зберегти життєздатність, а й стати драйверами повоєнного економічного відродження країни.

Не дивлячись на високу зацікавленість міжнародних донорів та приватних інвесторів у відбудові України, існує суттєвий розрив між потенційними фінансовими ресурсами та реальною готовністю менеджменту підприємств до залучення цих інвестицій. Відсутність чітких стратегічних орієнтирів, адаптованих до регіональної специфіки Півдня (зокрема, орієнтація на "зелену" енергетику, глибоку переробку агропродукції та цифровізацію портової інфраструктури), стримує приплив капіталу.

На наш погляд, дослідження інвестиційної привабливості підприємств Півдня України через призму стратегічного менеджменту є своєчасним і необхідним для формування теоретико-методологічної бази та практичних рекомендацій, спрямованих на підвищення конкурентоспроможності регіону в довгостроковій перспективі.

АНАЛІЗ ОСТАННІХ ДОСЛІДЖЕНЬ ТА ПУБЛІКАЦІЙ

Проблема формування інвестиційної привабливості підприємств є предметом ґрунтовних дискусій у працях як вітчизняних, так і зарубіжних науковців. Теоретико-методологічний фундамент оцінки інвестиційного потенціалу суб'єктів господарювання закладено у роботах таких класиків економічної думки, як Г. Марковіц, В. Шарп та Дж. Тобін. У сучасному науковому дискурсі питання стратегічного управління інвестиційною діяльністю в умовах транзитивної економіки детально досліджено у працях українських вчених: І.О. Бланка [1], Г.В. Козаченко [2], Т.В. Майорової [3], П.Г. Перерви А.В. Старостіної [5], Д. Коціскі [9], А.В. Косенко [7], Г.Ю. Шпортько [6] та ін. [4, 10, 12]. Зокрема, І.О. Бланк наголошує на системному підході до формування інвестиційних ресурсів, розглядаючи інвестиційну привабливість як похідну від фінансової стійкості та ринкової вартості підприємства [1]. Натомість Т.В. Майорова у своїх публікаціях акцентує увагу на стратегічних аспектах адаптації підприємств до змін зовнішнього середовища, виокремлюючи роль менеджменту у мінімізації інвестиційних ризиків [2].

Регіональна специфіка економіки Півдня України, зокрема її логістичний та аграрний потенціал, висвітлена у працях Г.Ю. Шпортько, Н.П. Козенкових та В.Д. Козенкової [6]. Науковці зазначають, що інвестиційний клімат південних областей традиційно визначався рівнем розвитку морегосподарського комплексу та експортною орієнтацією виробництва. Проте події останніх років внесли суттєві корективи у ці наукові погляди [2]. Так, сучасні дослідники [5, 7, 11] вказують на необхідність переходу від реактивного до проактивного менеджменту, де інвестиційна привабливість визначається не лише поточними прибутками, а й цифровою трансформацією та впровадженням принципів ESG (Environmental, Social, and Governance).

Попри значний масив наукових напрацювань, питання формування стратегічних орієнтирів для менеджменту підприємств Півдня України в умовах високих безпекових ризиків та необхідності релокації чи диверсифікації виробництва залишається недостатньо висвітленим. Більшість існуючих методик оцінки інвестиційної привабливості не враховують фактори деокупації територій, відновлення пошкоджених активів та специфіку "військової логістики". Виокремлення саме стратегічних орієнтирів управління в умовах невизначеності є тією нішею, яка потребує подальшого поглибленого дослідження, що і зумовило вибір теми даної статті.

ФОРМУЛЮВАННЯ ЦІЛЕЙ СТАТТІ (ПОСТАНОВКА ЗАВДАННЯ)

Метою статті є теоретичне обґрунтування та розробка стратегічних орієнтирів для менеджменту щодо підвищення інвестиційної привабливості підприємств Півдня України в умовах посткризового відновлення та посилених безпекових ризиків.

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ ДОСЛІДЖЕННЯ

Сучасний стан підприємств Півдня України (Одеська, Миколаївська, Херсонська області) характеризуєть-

ся критичною трансформацією інвестиційного профілю. Якщо до 2022 року головними чинниками привабливості були географічне положення та доступність морської логістики, то сьогодні менеджмент стикається з необхідністю формування адаптивної інвестиційної моделі, де безпековий складник є базовим фільтром для капіталу.

Проведене дослідження дозволяє виділити вісім груп чинників, що визначають привабливість підприємств регіону для стратегічного інвестора. Розглянемо чинники привабливості підприємств для стратегічного інвестора, більш детально.

Безпекові та оборонні чинники. В умовах прифронтового статусу регіону цей фактор стає базовим фундаментом для будь-якого інвестиційного аналізу. Він включає фізичну захищеність активів, наявність систем ППО та інженерних фортифікацій для промислових об'єктів. Менеджмент має інвестувати у "безпекову інфраструктуру" як обов'язкову частину капітальних витрат. Стабільність цього чинника безпосередньо корелює з вартістю страхування воєнних ризиків (war risk insurance). Без належного рівня безпеки навіть надприбуткові проекти залишатимуться в зоні "сміттєвих" рейтингів.

Геостратегічна логістика та портова автономність. Південь України є головними "воротами" країни до світових ринків, тому стан портової інфраструктури та залізничних підходів є визначальним. Чинник передбачає здатність підприємств диверсифікувати шляхи експорту через Дунайський кластер та залізничні сполучення з ЄС. Стратегічне управління має орієнтуватися на створення мультимодальних терміналів, що не залежать від одного виду транспорту. Це забезпечує виживання бізнесу в умовах блокади традиційних глибоководних портів Чорного моря.

Технологічна адаптивність та цифровізація (Industry 4.0). Рівень впровадження хмарних технологій та дистанційного управління дозволяє менеджменту зберігати контроль над активами навіть за умови релокації управління апарату. Інвестори надають перевагу підприємствам, де бізнес-процеси оцифровані, а інтелектуальна власність надійно захищена на зовнішніх серверах. Цифрові двійники виробництва та автоматизація складської логістики стають маркерами сучасної інвестиційної привабливості. Це мінімізує вплив "людського фактору" в зонах підвищеного ризику.

Енергетична стійкість та автономна генерація. Постійні загрози централізованому енергопостачанню змушують менеджмент переходити на модель "Energy Prosumer" (виробник + споживач). Використання сонячної та вітрової енергії, якою багатий Південь, забезпечує енергетичну незалежність виробничих циклів. Наявність власних систем накопичення енергії (Energy Storage Systems) критично підвищує надійність підприємства в очах іноземних партнерів. Такий підхід не лише знижує операційні витрати, а й відповідає глобальним цілям декарбонізації.

Регіональний людський капітал та інтелектуальний потенціал. Масовий відтік кадрів з Півдня України створив дефіцит кваліфікованої робочої сили, що робить цей чинник стратегічно важливим. Менеджмент повинен розробляти унікальні програми утримання персоналу,

соціального захисту та дуальної освіти у партнерстві з місцевими ВНЗ. Інвестиційна привабливість зростає, якщо компанія демонструє стійку "команду відновлення", здатну працювати в екстремальних умовах. Людський капітал стає головним активом, що забезпечує інноваційний розвиток підприємства.

Екологічна відповідальність та ESG-комплаєнс. Для міжнародних інвестиційних фондів дотримання екологічних стандартів є обов'язковою умовою входу в капітал. Підприємства Півдня, які часто пов'язані з переробкою агропродукції чи хімічною промисловістю, мають впроваджувати технології замкненого циклу. Менеджмент повинен інтегрувати звітування за стандартами ESG у загальну стратегію розвитку. Прозорість у питаннях екології та соціального впливу суттєво знижує вартість запозиченого капіталу на ринках ЄС.

Інституційна та юридична прозорість. В умовах воєнного стану та процесів деокупації критично важливим є захист прав власності та відсутність корупційних ризиків. Інвестор потребує юридичної чистоти активів та зрозумілої структури власності (Transparency of Ownership). Менеджмент має впроваджувати антикорупційний комплаєнс та проводити регулярні незалежні аудити за міжнародними стандартами. Висока юридична культура підприємства є найкращим антидотом проти рейдерства чи правового свавілля.

Інноваційна інтеграція у глобальні ланцюги вартості. Привабливість підприємства визначається не обсягом виробленої сировини, а рівнем її переробки та інтегрованості у світові ринки. Менеджмент має зміщувати фокус з "експорту зерна" на "експорт продуктів харчу-

вання" з високою доданою вартістю. Це потребує сертифікації за стандартами ISO, HACCP та іншими міжнародними регламентами якості. Чим вище місце підприємства в глобальному ланцюгу вартості, тим вища його значущість для міжнародних стейкхолдерів.

Для об'єктивної оцінки інвестиційного ландшафту Півдня України, на наш погляд, необхідно відійти від лінійних моделей аналізу та впровадити багатofакторну матрицю детермінант. Специфіка регіону в умовах 2026 року полягає у домінуванні безпекових та логістичних складників над суто фінансовими показниками рентабельності. Менеджмент підприємств має усвідомити, що для сучасного інвестора "привабливість" — це не лише здатність генерувати прибуток, а насамперед резильєнтність (здатність до відновлення) та адаптивність до екстремальних змін зовнішнього середовища.

Нижче наведено авторську класифікацію ключових чинників, що структуровані за критеріями їхньої економічної сутності та практичного прояву в діяльності суб'єктів господарювання Південного макрорегіону.

Систематизація представлених у табл. 1 детермінант інвестиційної привабливості дозволяє констатувати, що інвестиційна привабливість підприємств Півдня України сьогодні має гібридний характер. Вона поєднує в собі жорстку необхідність фізичного виживання (безпековий та енергетичний блоки) із потребою в інтеграції до цивілізованого інвестиційного простору (ESG та юридична прозорість).

Ефективність дії кожного чинника безпосередньо залежить від якості стратегічного менеджменту. Якщо раніше керівництво могло покладатися на "природні пе-

Таблиця 1. Узагальнена матриця детермінант інвестиційної привабливості

Група чинників	Економічна сутність	Форми прояву	Ефективність дії
<i>Безпекові</i>	Мінімізація несистематичних ризиків втрати активів.	Наявність систем захисту, страхування war risks.	Зниження дисконтної ставки при оцінці вартості бізнесу.
<i>Логістичні</i>	Забезпечення безперервності товарообігу та збуту.	Вихід до Дунайських портів, мультимодальні вузли.	Зростання швидкості обертання оборотних коштів.
<i>Технологічні</i>	Капіталізація інновацій та цифрових активів.	ERP-системи, автоматизація, Industry 4.0.	Підвищення продуктивності праці та рентабельності.
<i>Енергетичні</i>	Оптимізація витрат на енергоносії та сталість роботи.	Власна генерація з ВДЕ, енергоефективність.	Зниження енергоємності одиниці продукції.
<i>Кадрові</i>	Відтворення та розвиток трудового потенціалу.	Програми лояльності, навчання, релокаційні пакети.	Зростання інтелектуального капіталу підприємства.
<i>ESG-чинники</i>	Сталий розвиток та екологічний комплаєнс.	Звітність за стандартами GRI, еко-сертифікація.	Доступ до пільгового міжнародного кредитування.
<i>Юридичні</i>	Правова безпека та захист інтересів власника.	Прозора структура власності, аудит Big Four.	Зниження премії за ризик країни (Country Risk Premium).
<i>Маркетингові</i>	Позиціонування у глобальних ланцюгах вартості.	Брендування, глибока переробка, експортні квоти.	Збільшення частки ринку та доданої вартості.

Джерело: сформовано авторами.

реваги" регіону (море, порти, чорноземи), то в поточному періоді ці переваги вимагають складного технологічного та безпекового "облямування". Узагальнюючи, можна стверджувати, що найвищу інвестиційну привабливість матимуть ті підприємства, які зможуть продемонструвати інвестору модель "автономної стійкості" — здатність функціонувати та розвиватися незалежно від можливих збоїв у централізованих інфраструктурних мережах.

Такий підхід трансформує роль менеджера з класичного адміністратора у "стратега ризик-менеджменту", де головним продуктом його діяльності стає надійність об'єкта інвестування в довгостроковій перспективі.

На основі аналізу регіональної специфіки, ми пропонуємо наступні стратегічні орієнтири, на які має спиратися менеджмент підприємств Півдня.

1. Орієнтир на глибоку локалізацію переробки. Замість традиційної орієнтації на експорт сировинних ресурсів (зернових, олійних культур, металобрухту), менеджмент має зосередити зусилля на створенні виробничих потужностей з високим ступенем переробки безпосередньо в регіоні. Такий підхід дозволяє трансформувати Південь з транзитного хабу на потужний індустріальний центр, де створюється значна додана вартість. Глибока переробка продукції суттєво диверсифікує ризики, пов'язані з блокуванням логістичних шляхів, оскільки готова продукція має менші обсяги транспортування при вищій вартості. Це стає критично важливим аргументом для покриття високих витрат на страхування воєнних ризиків, які є неминучими для прифронтових територій. Залучення інвестицій у харчову промисловість, біотехнології та глибоку переробку металів підвищує технологічну складність бізнесу, що автоматично робить його більш привабливим для стратегічних партнерів. Крім того, локалізація виробництва сприяє створенню нових робочих місць, стимулюючи повернення кваліфікованих кадрів у регіон. Зрештою, перехід від сировинної моделі до виробничої зміцнює економічний суверенітет підприємства та його здатність генерувати валютну виручку навіть за умов нестабільної кон'юнктури сировинних ринків.

2. ESG-трансформація як перепустка до міжнародного капіталу. Впровадження принципів екологічної відповідальності, соціальної значущості та прозорого корпоративного управління (ESG) сьогодні перестало бути просто трендом і стало жорсткою вимогою фінансового світу. Для великих міжнародних інституційних інвесторів, таких як ЄБРР, Світовий банк або західні інвестиційні фонди, наявність сертифікованої стратегії сталого розвитку є безальтернативною умовою для розгляду проєктів фінансування. Менеджмент підприємств Півдня має усвідомити, що прозорість структури власності та антикорупційний комплаєнс є найкращим захистом від рейдерства та юридичної нестабільності. Екологічна модернізація виробництва дозволяє не лише знизити податковий тиск на викиди, а й отримати доступ до спеціалізованих "зелених" кредитних ліній з нижчими відсотковими ставками. Соціальний складник ESG допомагає вибудовувати стійкі стосунки з місцевими громадами, що є критичним для

легітимізації бізнесу в умовах поствоєнного відновлення. Інтеграція ESG-показників у щоквартальну звітність підвищує кредитний рейтинг підприємства та його інвестиційний грейд на міжнародній арені. Таким чином, ESG-трансформація виступає не як витратний механізм, а як інструмент капіталізації репутаційного капіталу підприємства.

3. Енергонезалежність та "Зелений перехід". Південний регіон України володіє унікальним природним потенціалом для розвитку сонячної та вітрової генерації, що має бути максимально використано менеджментом для створення автономних енергосистем. В умовах постійних загроз цілісності централізованої енергомережі, перехід на власну генерацію стає питанням не лише економічної вигоди, а й фізичного виживання бізнесу. Створення мікромереж (microgrids) на основі відновлюваних джерел енергії у поєднанні з сучасними системами накопичення (Energy Storage Systems) забезпечує безперебійність технологічних циклів у періоди дефіциту потужності. Це суттєво знижує залежність від волатильності тарифів на енергоносії та дозволяє підприємству виступати як активному учаснику ринку електроенергії (prosumer). Для інвестора наявність власної енергетичної бази є ознакою високої операційної стійкості та готовності до форс-мажорних обставин. Крім того, "зелений" сертифікат виробленої продукції відкриває двері на ринки ЄС, де активно впроваджуються механізми вуглецевого коригування імпорту (CBAM). Інвестиції в автономну енергетику Півдня мають найкоротший термін окупності завдяки високому рівню інсоляції та стабільним вітровим потокам.

Запропоновані орієнтири формують цілісний каркас нової інвестиційної філософії Півдня України. Вони перетворюють регіональні виклики (ризики, дефіцит енергії, логістичні розриви) на конкурентні переваги через інноваційне управління. Впровадження цієї стратегії дозволяє менеджменту змінити риторику з "прохань про допомогу" на "пропозицію вигідного партнерства", де кожен інвестований долар захищений не лише силою закону, а й технологічною та управлінською досконалістю самого підприємства.

ВИСНОВКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ПОДАЛЬШИХ РОЗВІДОК У ДАНОМУ НАПРЯМІ

У результаті проведеного дослідження інвестиційної привабливості підприємств Півдня України можна зробити наступні узагальнюючі висновки. По-перше, необхідна трансформація інвестиційного ландшафту. Доведено, що традиційні чинники інвестиційної привабливості регіону (географічне положення та природно-ресурсний потенціал) в умовах 2024—2026 років поступилися першістю чинникам безпекової стійкості та управлінської адаптивності. Інвестиційний профіль підприємств Півдня тепер визначається не лише очікуваною нормою прибутку, а насамперед рівнем "інвестиційного імунітету" — здатністю бізнес-системи функціонувати в умовах критичної невизначеності. По-друге, повинна бути системність чинників впливу. Сформована восьмифакторна матриця (безпекові, логістичні, технологічні, енергетичні, кадрові, ESG, юридичні та

маркетингові чинники) дозволяє менеджменту здійснювати комплексний моніторинг вразливостей підприємства. Встановлено, що найбільший синергетичний ефект досягається при одночасному фокусуванні на цифровізації процесів та енергетичній автономності, що мінімізує залежність від руйнувань загальнонаціональної інфраструктури. По третє, слід забезпечити стратегічну роль менеджменту. Обґрунтовано, що для залучення міжнародного капіталу менеджмент має змістити фокус із короткострокового виживання на довгострокову трансформацію за трьома орієнтирами: глибока локалізація переробки сировини, беззастережне впровадження ESG-стандартів та перехід до моделі енергетичного просюмеризму. Саме ці напрями є ключовими для отримання доступу до фондів повоєнного відновлення та пільгового кредитування міжнародних фінансових інституцій.

Практичне значення отриманих результатів полягає у можливості використання запропонованих орієнтирів керівниками підприємств для реінжинірингу бізнес-процесів, а також органами місцевої влади — для розробки регіональних стратегій залучення інвестицій, що базуються на реальних потребах сучасного капіталу.

Незважаючи на отримані результати, подальшого вивчення потребують питання розробки конкретних механізмів страхування інвестицій на прифронтових територіях із залученням державного та міжнародного партнерства. Окремим вектором досліджень має розробка моделей державно-приватного партнерства у відновленні критичної логістичної інфраструктури (зокрема, "сухих портів" та терміналів на Дунаї).

Література:

1. Бланк І.О. Фінансова стратегія підприємства. Київ: Наукова думка, 2010. 720 с.
2. Козаченко Г.В. Управління інвестиціями на підприємстві: монографія. Київ: Лібра, 2014. 368 с.
3. Майорова Т. В. Інвестиційна діяльність: навчальний посібник. Київ: Центр навчальної літератури, 2014. 376 с.
4. Перерва П.Г. Управління інноваційною діяльністю підприємства. Маркетинг: підручник / За ред. О.А.Старостіної. К.: Знання, 2009. С. 461—518.
5. Старостіна А.О. Маркетинг: теорія, світовий досвід, українська практика: підруч. К.: Знання, 2009. 1070 с. 401 с.
6. Шпортько Г.Ю., Козенкова Н.П., Козенкова В.Д. Оцінка інвестиційної привабливості промислового підприємства. Ефективна економіка. 2014. №11. С. 31—34. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=3550>
7. Kosenko A.P., Kobieliava T.O., Tkachova N.P. The definition of industry park electrical products // Scientific bulletin of Polissia. Part 2. № 3 (11). 2017. P. 43—50. DOI: [https://doi.org/10.25140/10.25140/2410-957620173-\(11\)43-50](https://doi.org/10.25140/10.25140/2410-957620173-(11)43-50)
8. Pererva P., Nagy S., Maslak M. (2018) Organization of marketing activities on the intrapreneurship // MIND Journal. №5. 10 p. DOI:10.13140/RG.2.2.17332.10883
9. Kocziszky Gyorgy, Pererva P.G., Szakaly D., Somosi Veres M. (2012) Technology transfer. Kharkiv-Miskolc: NTU "KhPI". 668 p.

10. Перерва П.Г. Управління маркетингом на машинобудівному підприємстві. Навч. посібник для інж.-техн.вузів. Харків: "Основа", 1993. 288 с.

11. Економіка та організація інноваційної діяльності: підруч. / за ред. П.Г.Перерви, С.А.Меховича, М.І.Погорелова. Харків: НТУ "ХПІ", 2008. 1080 с.

12. Pererva P.G., Kocziszky G., Veres Somosi M. (2019) Compliance program: [tutorial]. Kharkov; Miskolc: NTU "KhPI". 689 p. URL: <http://repository.kpi.kharkov.ua/handle/KhPI-Press/48662>

References:

1. Blank, I.O. (2010), Finansova stratehiya pidpryyemstva [Financial strategy of the enterprise], Kyiv, Ukraine.
2. Kozachenko, H.V. (2014), Upravlinnya investytsiyamy na pidpryyemstvi [Management of investments in the enterprise], Libra, Kyiv, Ukraine.
3. Mayorova, T.V. (2014), Investytsiyna diyalnist [Investment activity], TSML, Kyiv, Ukraine.
4. Pererva, P. G. (2009), "Management of innovation activity of the enterprise", Marketynh [Marketing], Znan-nia. Kyiv, Ukraine, pp. 461—518.
5. Starostina, A.O. (2009), Marketynh: teoriia, svitovyi dosvid, ukrainska praktyka: pidruchnyk [Marketing: theory, world experience, Ukrainian practice: textbook], Znannia. Kiev, Ukraine.
6. Shportko, H.Yu., Kozenkova, N.P. and Kozenkova, V.D. (2014), "Assessment of the investment attractiveness of an industrial enterprise",. Efektyvna ekonomika, vol. 11, pp. 31—34, Available at: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=3550> (accessed March 01, 2026).
7. Kosenko, A.P., Kobieliava, T.O. and Tkachova, N.P. (2017), "The definition of industry park electrical products", Scientific Bulletin of Polissia, vol. 2 (3), pp. 43—50. DOI: [https://doi.org/10.25140/10.25140/2410-957620173\(11\)43-50](https://doi.org/10.25140/10.25140/2410-957620173(11)43-50)
8. Pererva, P., Nagy, S. and Maslak, M. (2018), "Organization of marketing activities on the intrapreneurship", MIND Journal, vol. (5). DOI:10.13140/RG.2.2.17332.10883
9. Kocziszky, G., Pererva, P.G., Szakaly, D. and Somosi Veres, M. (2012), Technology transfer, NTU "KhPI", Kharkiv-Miskolc.
10. Pererva, P.G., Mekhovych, S.A. and Pohorelov, M.I. (2008), Ekonomika ta orhanizatsiia innovatsiinoi diialnosti: pidruchnyk [Economics and organization of innovation activity: textbook], NTU "KhPI", Kharkiv, Ukraine.
11. Pererva, P. G., Kocziszky, G. and Veres Somosi, M. (2019), Compliance program: tutorial, NTU "KhPI", Kharkiv, Ukraine, available at: <http://repository.kpi.kharkov.ua/handle/KhPI-Press/48662> (accessed March 01, 2026).
12. Pererva, P. G. (1993), Upravlinnia marketynhom na mashynobudivnomu pidpryyemstvi [Marketing management at a machine-building enterprise], Osнова, Kharkiv, Ukraine.

Отримано редакцією журналу / Received: 01.03.26

Процеженовано / Revised: 09.03.26

Схвалено до друку / Accepted:17.03.26